

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
1ου Συμπόσιου
Τοπικού Δικτύου Α.Π.Κ. Δράμας
Δίκτυα Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς
Έρευνα, διαφύλαξη, προοπτική και βιώσιμη ανάπτυξη

20-22/12/2024, Αμφιθέατρο Διοικητηρίου Δράμας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού

Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς
Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (ΔΙΝΕΠΟΚ)

Άυλη
Πολιτιστική
Κληρονομιά

Πρόγραμμα 1ου Συμποσίου του Δικτύου Α.Π.Κ. Δράμας «Δίκτυα Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς: έρευνα, διαφύλαξη, προοπτική και βιώσιμη ανάπτυξη»

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 20.12.2024

- 17.00 Προσέλευση
- 17.30 Έναρξη συμποσίου, προσφωνήσεις, χαιρετισμοί.
(Συντονίστρια: Θεοδωρίδου Αθανασία)
- 18.00 Θεοδωρίδου Αθανασία: «Δίκτυο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς Δράμας».
- 18.15 Παρουσίαση των εγγεγραμμένων στοιχείων Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Δράμας που έχουν ενταχθεί στο Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς Ελλάδας.
- Παπουτσής Γιάννης: «Αράπηδες: Μοναστηρακίου Δράμας».
 - Μαγκριώτης Γιώργος, Προδρόμου Γιώργος: «Κουρμπάνι του Αγίου Αθανασίου στο Καλαμπάκι Δράμας».
 - Χαριζάνη Ελισάβετ: «Μπαμπούγερα Καλής Βρύσης Δράμας».
 - Γκόλνα Αθανασία, Δημαράς Κώστας: «Καλογεροδευτέρα στο Καλαμπάκι Δράμας».
- 19.00 Μαρούτση Θεοδοσία (Δίκτυο Ζώσας Πολιτιστικής Κληρονομιάς): «Η Δυναμική των Δικτύων για τη Διαφύλαξη και Ανάδειξη της Ζώσας Πολιτιστικής Κληρονομιάς στο Παρόν και στο Μέλλον».
- 19.15 Ο λόγος στις κοινότητες. Οι φορείς της ζώσας κληρονομιάς του τόπου καταθέτουν τη γνώση, την πρακτική και την εμπειρία τους.
Συζήτηση.
Λήξη εργασιών με παρουσίαση του τελευταίου στοιχείου: Κάλαντα Κρυόνηρου Αν. Θράκης στο Καλαμπάκι Δράμας από την ομάδα καλαντιστών του Μορφωτικού Πολιτιστικού Συλλόγου Καλαμπακίου.

ΣΑΒΒΑΤΟ 21.12.2024

- 09.00 Προσέλευση, εγγραφές.
- 09.30 **1η Συνεδρία: Δημόσια Ανθρωπολογία, συγκριτική Λαογραφία**
(Συντονίστρια: Χαριζάνη Ελισάβετ).
- Φακιολά Μαρία: «Η άυλη πολιτιστική κληρονομιά και η σημασία της για το παρόν και το μέλλον».
 - Τσιμπιρίδου Φωτεινή: «Τι τρέχει με την πολιτισμική κληρονομιά στη βορειοελλαδική επαρχία; Δημόσια Ανθρωπολογία, κριτική εθνογραφία, οικολογίες γνώσεων και κοσμοπολιτική από/στην περιφέρεια».
 - Θεοδωρίδου Γαρυφαλλιά: «Αράπηδες: μεταμφίεση και παράσταση υπό το

πρίσμα της ελληνοβαλκανικής συγκριτικής λαογραφίας».

- **Ανδριανοπούλου Παναγιώτα:** «Ξεφλουδίζοντας την άυλη πολιτιστική κληρονομιά: ορισμοί, περιορισμοί, όρια και περιθώρια της κοινότητας».
- **Παπακώστας Χρήστος:** «Ο χορός ως άυλη πολιτιστική κληρονομιά: δώρο, αντίδωρο ή εμπόρευμα;».

11.00-11.30 Διάλειμμα, καφές

11.30 **2η Συνεδρία: Ζώσα παράδοση, συνέχειες, μετασχηματισμοί και δημιουργικές πρακτικές**

(Συντονίστρια: Σωφρονίδου Μαρίνα)

- **Χατζόπουλος Γιώργος:** «Η γένεση των Δρωμένων και η διαχρονικότητά τους».
- **Καμπάκη- Βουγιουκλή Πηνελόπη:** «Ακολουθώντας τα ίχνη του Θρακιώτη 'Καλόγερου' μέχρι το Καλαμπάκι».
- **Μορφακίδης - Φυλακτός Μόσχος:** «Οι ρίζες των μεταμφιέσεων και των δρώμενων του Δωδεκαήμερου».
- **Πουλιούδη Βασιλική:** «Οι αρχαίες ρίζες της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς».
- **Κοσμίδου Κατερίνα:** «Χριστούγεννα στο Καλαμπάκι». Το 1ο Νηπιαγωγείο Καλαμπακίου σε ενεργό ρόλο στη διαφύλαξη των Θρακιώτικων καλάντων.
- **Τσικουρίδης Ελευθέριος, Ιατροπούλου Βασιλική, Γιουλδούρη Σοφία, Χρόνης Βαγγέλης και Σταθιά Αθανασία:** «Ηχογεωλογικά τοπία του ελληνικού χώρου». Το τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας στην διατήρηση της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς. Ο υπεύθυνος του μαθήματος Επίκουρος Καθηγητής Τσικουρίδης Ελευθέριος με τους φοιτητές του παρουσιάζουν τα χωριά Μοναστηράκι και Καλή Βρύση Δράμας.

14.15-15.00 Ελαφρύ γεύμα

17.00 **3η Συνεδρία: Πολιτισμική κληρονομιά, αποτυπώσεις, ανάδειξη και αξιοποίηση.**

(Συντονιστής Παπουτσής Γιάννης)

- **Κουτελάκης Χάρης:** «Οι κωδωνοφόροι ως πολιτιστικός πόρος και άυλη πολιτιστική κληρονομιά της Αν. Μακεδονίας – Θράκης και της Ευρώπης».
- **Ευαγγελίδου Γιάννα:** «Οι δρόμοι του κουδουνιού».
- **Γαρούφα – Χαριτωνίδου Πόπη:** «Η σημασία του υγρού στοιχείου, με επίκεντρο τον ποταμό Στρυμόνα και το λιμάνι της Αμφίπολης: Η ανάδειξη της διαχρονικής αξίας αυτών των φυσικών και πολιτιστικών πόρων για την αειφόρο ανάπτυξή τους».

17.45-18.00 Διάλειμμα

18.00 **4η Συνεδρία: Έρευνα, διαχείριση και ανάπτυξη.**

(Συντονιστής: Χατζόπουλος Μανόλης)

- **Κυριακού Ευάγγελος:** «Πολιτιστική Κληρονομιά, Τοπική Ταυτότητα, Εξωστρέφεια & Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη : μια συνεχής πρόκληση».
- **Μπίντση Ελένη:** «Πολιτιστική κληρονομιά, μουσεία και τοπική ανάπτυξη».
- **Καταϊφτοής Δημήτρης & Μανώλας Νίκος:** «Εκδοχές της ζώσας πολιτισμικής κληρονομιάς στον αστικό χώρο : εθνογραφικά κολάζ και αφηγηματικές πρακτικές στις γειτονιές της Θεσσαλονίκης».
- **Τσιαρβούλα Στέλλα:** «Πολιτιστικός - Δημιουργικός Τομέας (ΠΔΤ) & Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά: ευκαιρίες και δυναμικές για διαχείριση, ανάδειξη, αξιοποίηση, ανάπτυξη».
- **Δαλιανούδη Ρενάτα:** «Πολιτιστικοί Σύλλογοι και διαχείριση πολιτισμικής κληρονομιάς».

19.30-19.45 Διάλειμμα – καφές

19.45 **5η Συνεδρία: Παραστατικές τέχνες και εικαστική αποτύπωση της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς.**

(Συντονίστρια: Καμπάκη-Βουγιουκλή Πηνελόπη).

- **Σιδέρη Ελένη:** «Ο κινηματογράφος ως ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά: Μεταξύ εξευρωπαϊσμού και καλλιτεχνικής αντίστασης».
- **Αλεξανδροπούλου Φανή:** «Φωτογραφική αποτύπωση των δρώμενων του βορειοελλαδικού χώρου».
- **Σκλαβενίτης Πάνος, #thehead | Zéte,** επιτελεστική παρουσίαση. Συμμετέχοντες: Δημήτρης Αμελαδιώτης, Κώστας Καραπαναγιώτης, Διονύσης Κορνιαχτός. Το έργο δημιουργήθηκε κατόπιν ανάθεσης από τη Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση.

20.30 **Λήξη εργασιών. Συμπεράσματα.**

Συντονιστές: Τσιμπιρίδου Φωτεινή, Θεοδωρίδου Αθανασία, Παπουτσής Γιάννης.

20.45 Συναυλία των αδελφών Σουζάνας και Ελένης Βουγιουκλή.

*Το Συμπόσιο είναι αφιερωμένο στους ανθρώπους
που το πνευματικό τους έργο αποτελεί παρακαταθήκη για τη Δράμα.
Που η λαχτάρα τους για την Ιθάκη τους οδήγησε στην Οδύσεια
της λαϊκής παράδοσης.
Τους Γεώργιο Ν. Αικατερινίδη και Γεώργιο Κ. Χατζόπουλο.*

ΚΥΡΙΑΚΗ 22.12.2024

Ολοήμερη Διάδραση

Επαφή με τις κοινότητες των φορέων που έχουν εγγράψει στοιχεία στο Ε.Ε.Α.Π.Κ.: επίσκεψη των μετεχόντων στις κοινότητες των φορέων του τοπικού δικτύου: Δοξάτο, Καλαμπάκι, Καλή Βρύση, Μοναστηράκι.

- 09.00 Αναχώρηση από άγαλμα Νίκης στη Δράμα.
- 09.20 Αναχώρηση από Ξενοδοχείο Αχίλλειο Καλαμπάκι.
- 09.30 Επίσκεψη στον Ιππικό Σύλλογο Δοξάτου.
- 10.15 Επίσκεψη στον Μορφωτικό Πολιτιστικό Σύλλογο Καλαμπακίου.
- 11.00 Αναχώρηση για Καλή Βρύση.
- 11.45 Επίσκεψη στον Πολιτιστικό Σύλλογο Καλής Βρύσης.
- 12.30 Αναχώρηση για Μοναστηράκι.
- 13.00 Επίσκεψη στον Μορφωτικό Πολιτιστικό Σύλλογο Μοναστηρακίου.

ΕΛΕΝΗ & ΣΟΥΖΑΝΑ ΒΟΥΓΙΟΥΚΛΗ ROOTS & RITUALS

Η Ελένη και η Σουζάνα Βουγιουκλή παρουσιάζουν ζωντανά μια μουσική παράσταση μοναδικής αισθητικής που κοινωνεί την έκσταση της Κάτω Ιταλίας, το μυστήριο της Βαλκανικής πολυφωνίας, τον πλούτο της ελληνικής παράδοσης, τον σπαραγμό του πορτογαλέζικου fado, τη δωρικότητα των blues και του gospel της Αμερικής και, φυσικά, του ελληνικού ρεμπέτικου.

Έχουν χαρακτηριστεί ως «οι ιέρειες της πολυπολιτισμικότητας» μετά από την μακρόχρονη ενασχόλησή τους με τα δημοτικά-παραδοσιακά τραγούδια από όλο τον κόσμο. Ξεκίνησαν από πολύ νωρίς να εξερευνούν τις παραδοσιακές μουσικές των λαών και να πειραματίζονται με τις δυνατότητες που προσφέρει η ανθρώπινη φωνή ως εγγενές μουσικό όργανο. Με ιδιαίτερη έμφαση στην πρωτότυπη γλώσσα και με σεβασμό στην προφορά και την εκ-

φορά της, τραγουδούν σε πάνω από είκοσι γλώσσες και διαλέκτους, τόσο a cappella όσο και με τη συνοδεία πιάνου, κιθάρας και κρουστών που παίζουν οι ίδιες.

Με τις αυθεντικές και εκρηκτικές τους ερμηνείες μαγεύουν το κοινό αναδεικνύοντας με την αμεσότητά τους τον παγκόσμιο ήχο με όχημα τραγούδια από όλο τον κόσμο αλλά και τις δικές τους πρωτότυπες συνθέσεις.

1ο Συμπόσιο του Δικτύου Α.Π.Κ. Δράμας «Δίκτυα Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς: έρευνα, διαφύλαξη, προοπτική και βιώσιμη ανάπτυξη»

Επιστημονική Επιτροπή

Πρόεδρος: Τσιμπιρίδου Φωτεινή,

Μέλη: Θεοδωρίδου Γαρυφαλιά, Καμπάκη- Βουγιουκλή Πηνελόπη,
Παπακώστας Χρήστος, Παπουτσής Γιάννης

Οργανωτική Επιτροπή

Πρόεδρος: Θεοδωρίδου Αθανασία

Μέλη: Λαζαρίδου Παρασκευή, Παλικάρης Αθανάσιος, Χαριζάνη Ελισάβετ,
Χατζόπουλος Μανόλης

Γραμματειακή Υποστήριξη

Γκόλνα Αθανασία, Στρατηγέλη Παγώνα, Χαριζάνη Ελισάβετ

Κατάλογος Συνέδρων & Συντελεστών

Αλεξανδροπούλου Φανή, Φωτογράφος.

Ανδριανοπούλου Παναγιώτα, Λαογράφος-Εθνολόγος, Προϊσταμένη Τμήματος Συλλογών και Έρευνας Μουσείου Νεότερου Ελληνικού Πολιτισμού - ICH UNESCO Facilitator.

Βουγιουκλή Ελένη και Σουζάνα, Μουσικοί – performers.

Γαρούφα-Χαριτωνίδου Πόπη, Αρχαιολόγος Ιστορικός Τέχνης.

Γκόλνα Αθανασία, Μέλος Δ.Σ. Μορφωτικού Πολιτιστικού Συλλόγου Καλαμπακίου, φοιτήτρια Τμήματος Αγροτικής Βιοτεχνολογίας και Οινολογίας του Διεθνούς Πανεπιστημίου Ελλάδας.

Δαλιανούδη Ρενάτα, Αν. Καθηγήτρια Μουσικού & Οπτικο-ακουστικού Πολιτισμού, Τμ. Τεχνών Ήχου και Εικόνας, Ιόνιο Παν/μιο Καθηγήτρια-Σύμβουλος, ΜΠΣ «Παραστατικές Τέχνες», ΕΑΠ, Παραγωγός ΕΡΤ.

Ευαγγελίδου Γιάννα, Παραγωγός, διοργανωτής του φεστιβάλ «bellroads, οι δρόμοι του κουδουνιού».

Θεοδωρίδου Αθανασία, Πρόεδρος Δ.Σ. Μορφωτικού Πολιτιστικού Συλλόγου Καλαμπακίου Δράμας, οδοντίατρος, Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στη Διοίκηση Μονάδων Υγείας, συγγραφέας.

Θεοδωρίδου Γαρυφαλιά, Δρ. Λαογραφίας, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια στο τμήμα Γλώσσας - Φιλολογίας και Πολιτισμού Παρευξείνιων Χωρών του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης.

Καμπάκη-Βουγιουκλή Πηνελόπη, Ομότιμη Καθηγήτρια Γλωσσολογίας Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

Καταϊφτοής Δημήτρης, Δρ. Σπουδών Περιφέρειας του Πανεπιστημίου Paris IV (Sorbonne) του Παρισίου, εξωτερικός συνεργάτης- διδάσκων ανθρωπολογίας του τμήματος ΒΣΑΣ του ΠΑΜΑΚ, και μέλος του Εργαστηρίου/Πολιτισμός-Σύνορα-Φύλο (ΠΑΜΑΚ).

Κοσμίδου Κατερίνα, Νηπιαγωγός, Τεχνολογίες Μάθησης & Επικοινωνίας και Εκπαίδευση STEAM.

Κουτελάκης Χάρης, Δρ Αρχαιολογίας, Ιστορικός.

Κυριακού Ευάγγελος, Δρ. Ειδικός Διαχείρισης Προορισμών, Υπεύθυνος Τουρισμού Δήμου Έδεσσας.

Μαγκριώτης Γεώργιος, Αντιπρόεδρος Δ.Σ. του Μορφωτικού Πολιτιστικού Συλλόγου Καλαμπακίου Δράμας, απόφοιτος τμήματος Πληροφορικής Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Μανώλας Νίκος, υπ. Δρ. Τμήματος Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών, ΠΑΜΑΚ.

Μαρούτση Θεοδοσία, Project Manager, Δίκτυο Ζώσας Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Greek Programs Manager, HERITAGE, υπ. Δρ. ΠαΔΑ, Τμήμα Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης, Σχολή Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού.

Μορφακίδης-Φυλακτός Μόσχος, Καθηγητής Βυζαντινής και Νεοελληνικής Λογοτεχνίας στο Πανεπιστήμιο της Γρανάδας, Διευθυντής του Κέντρου Βυζαντινών, Νεοελληνικών και Κυπριακών Σπουδών, μέλος του Δ.Σ. της Σχολής Μετάφρασης και Διερμηνείας του Πανεπιστημίου Γρανάδας, ιδρυτικό μέλος της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Νεοελληνικών Σπουδών, Επίτιμος διδάκτορας του Τμήματος Ισπανικής Γλώσσας και Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, συγγραφέας και μεταφραστής.

Μπίντση Ελένη, Αναπληρώτρια Διευθύντρια Λαογραφικού και Εθνολογικού Μουσείου Μακεδονίας-Θράκης (ΛΕΜΜΘ).

Παπακώστας Χρήστος, Αναπληρωτής Καθηγητής του Παιδαγωγικού τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Παπουτσής Ιωάννης, Πρόεδρος Δ.Σ. Μορφωτικού και Πολιτιστικού Συλλόγου Μοναστηρακίου Δράμας, συνταξιούχος εκπαιδευτικός, Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στη Διοίκηση και Οργάνωση Εκπαιδευτικών Μονάδων.

Πουλιούδη Βασιλική, Αρχαιολόγος, Αναπληρώτρια Προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Δράμας και Προϊσταμένη

Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων και Μουσείων της Εφορείας Αρχαιοτήτων Δράμας.

Προδρόμου Γιώργος, Μέλος Δ.Σ. Μορφωτικού Πολιτιστικού Συλλόγου Καλαμπακίου.

Σιδέρη Ελένη, Κοινωνική Ανθρωπολόγος ΒΣΑΣ, ΠΑΜΑΚ – Εργαστήριο/Πολιτισμός-Σύνορα-Φύλο.

Σκλαβενίτης Πάνος, Αμελαδιώτης Δημήτρης, Καραπαναγιώτης Κώστας, Κορνιαχτός Διονύσης, Εικαστικοί καλλιτέχνες.

Σωφρονίδου Μαρίνα, Αρχαιολόγος, Δρ. Προϊστορικής Αρχαιολογίας, μόνιμη Αρχαιολόγος Εφορείας Αρχαιοτήτων Δράμας. Αρχαιολόγος ΙΔΑΧ στην Εφορεία Αρχαιοτήτων Καστοριάς.

Τσιαρβούλα Στέλλα, Πολιτιστική Διαχειρίστρια/Σύμβουλος Επικοινωνίας υπ. Δρ. Τμήματος Δημοσιογραφίας @ ΜΜΕ – ΑΠΘ.

Τσικουρίδης Ελευθέριος, Επίκουρος Καθηγητής Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Τσιμπιρίδου Φωτεινή, Καθηγήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Διευθύντρια Εργαστηρίου Μελέτης Πολιτισμού, Συπόρων και Κοινωνικού Φύλου, Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

Φακιολά Μαρία, Δρ. Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Υπουργείο Πολιτισμού

Χαριζάνη Ελισάβετ, Γραμματέας Δ.Σ. Πολιτιστικού Συλλόγου Καλής Βρύσης, απόφοιτος της σχολής Κοινωνικής Διοίκησης και Πολιτικής Επιστήμης.

Χατζόπουλος Γιώργος, Φιλολόγος, πρώην Γυμνασιάρχης, συγγραφέας, Πρόεδρος της Εταιρείας Δραμινών Μελετών.

Χατζόπουλος Μανόλης, Ηλεκτρολόγος Μηχανικός, Οικονομολόγος, Γενικός Διευθυντής Αναπτυξιακής Δράμας Α.Ε.

Το Leader στηρίζει τον πολιτισμό

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Η Ευρωπαϊκή επένδυση στις αγροτικές περιοχές

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης